

ISTANBULSKA KONVENCIJA POČIVA NA ČETIRI STUBA:

Konvencija Saveta Evrope o sprečavanju
i borbi protiv nasilja nad ženama
i nasilja u porodici

PREVENCIJI

ZAŠTITI

PROCESUIRANJU

**KOORDINISANIM
POLITIKAMA**

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

PREVENCIJA

Kada ratifikuje Istanbulsku konvenciju,
zemlja mora da preduzme sledeće mere:

Da podstakne sredstva javnog informisanja i privatni sektor

da uspostave standarde za veće poštovanje rodni uloga i osporavanje stavova koji pravdaju nasilje nad ženama

Kampanje podizanja svesti

Podizanje svesti o različitim oblicima nasilja, njihovoj razornoj prirodi i uticaju koji imaju na žene i decu

Obrazovanje iz oblasti nenasilja i jednakosti između žena i muškaraca

Uključuje nastavni materijal o rodnoj ravnopravnosti, rodnom nasilju, nenasilnom rešavanju sukoba i pravu na lični integritet u zvaničnim planovima i programima na svim nivoima obrazovanja

Osporavanje rodnih stereotipa

Promovisanje promene u socijalnim i kulturnim obrascima ponašanja žena i muškaraca

Promovisanje osnaživanja žena

Uvođenje programa i aktivnosti za osnaživanje žena i rešavanje konkretnih potreba ljudi u osetljivim situacijama sa stajališta ljudskih prava

Programi za počinioce

Izrada programa kroz koje bi se počinioci nasilja u porodici naučili da usvoje nenasilno ponašanje, a počinioci krivičnih dela protiv polne slobode da izbegnu ponavljanje krivičnog dela

Uloga muškaraca i dečaka

Podsticanje aktivnog angažovanja i doprinosa muškaraca i dečaka u sprečavanju nasilja

Edukacija stručnih lica

Edukovanje stručnih lica koja rade sa žrtvama ili počiniocima da prepoznaju nasilje, reaguju na njega, kao i da naprave odgovarajuće prijave

ZAŠTITA

Bezbednost i potrebe žrtava i svedoka moraju biti u središtu svake zaštitne mere koju neka zemlja usvoji. Ova prava uključuju:

Informacije o njihovim pravima

Žrtve moraju biti obavestene o svojim pravima i znati gde i kako da dobiju pomoć na jeziku koji razumeju

Službe za podršku

Žrtve treba da imaju pristup specijalizovanim uslugama podrške, koje često žene pružaju drugim ženama i koje su posvećene nekoj konkretnoj vrsti nasilja. Žrtve takođe treba da imaju pristup opštim uslugama kao što su pravni savet/pravna pomoć, psihološko savetovanje, finansijska pomoć, smeštaj, obrazovanje, zdravstvena zaštita, socijalne službe i pomoć prilikom pronalaženja zaposlenja

Regionalne i međunarodne mehanizme za žalbe

Žrtve moraju biti obavestene i imati pristup odgovarajućim regionalnim i međunarodnim mehanizmima za žalbe

Sigurne kuće

Žrtve moraju imati pristup lokalnom, lako dostupnom skloništu za žene i decu

Krizne centre za silovanja ili seksualno nasilje

Žrtve moraju imati pristup lako dostupnom centru koji se nalazi u blizini i koji pruža neposredno medicinsko savetovanje, negu u slučaju traume i forenzičke usluge

Prijavljivanje nasilja nadležnim organima

Svi moraju biti ohrabreni da prijave nasilje nadležnim organima kako bi se sprečili dalji incidenti, a pravila o poverljivosti ne bi trebalo da spreče profesionalce da to učine, kada je to opravdano

Hitne mere zaštite

Na osnovu njih će policija imati ovlašćenje da ukloni počinioca nasilja u porodici iz doma tokom određenog vremenskog perioda i da mu naredi da ne prilazi žrtvi

Mere zabrane prilaska odnosno zaštite

Treba da budu besplatne i lako dostupne kako bi se žrtva neposredno zaštitila

Pravo na bezbedno starateljstvo i na posećivanje dece

Ako postoji istorijat nasilja, odluke o starateljstvu i posećivanju moraju da za prioritet imaju prava i bezbednost deteta i žrtve

Besplatne SOS telefone 24 sata dnevno, sedam dana u nedelji

Žrtve moraju da imaju pristup nacionalnom, besplatnom i poverljivom telefonskom broju 24 sata dnevno, sedam dana u nedelji, gde će im biti ponuđeni stručni saveti i gde će biti usmereni na odgovarajuće usluge

Prava i potrebe dece svedoka

Mora se uzeti u obzir najbolji interes deteta i obezbediti psihosocijalno savetovanje koje je prilagođeno životnom dobu

PROCESUIRANJE

Kada ratifikuje Istanbulsku konvenciju, zemlja mora da obezbedi sledeće:

Postupci organa unutrašnjih poslova i pravosudni postupci

Sankcije koje počinioce odvraćaju od vršenja krivičnih dela

Obezbediti da krivična dela i kršenja mera zaštite podležu srazmernim krivičnim ili pravnim sankcijama, uključujući zatvorske kazne, izručenje, monitoring i nadzor, kao i ukidanje prava na roditeljstvo

Efikasno krivično gonjenje

U istrazi ili procesuiranju nasilnih krivičnih dela protiv žena imaće se u vidu da su žene nesrazmerno zahvaćene nasiljem; istrage ili procesuiranja neće zavisiti od prijave ili žalbe žrtve i mogu se nastaviti čak i ako žrtva povuče svoju izjavu ili prijavu

Uzimanje otežavajućih okolnosti u obzir

Obezbediti da se uzmu u obzir otežavajuće okolnosti, uključujući i to da je žrtva intimni partner ili bliski srodnik, da je krivično delo počinjeno nad osetljivim licem ili u prisustvu deteta, u dogovoru sa drugim licima, uz ekstremno nasilje ili sa psihičkim posledicama, uz pretnju oružjem ili da postoje prethodne osude za krivična dela slične prirode

Zakonodavstvo koje inkriminiše nasilje nad ženama

Uvesti zakone koji inkriminišu fizičko, psihičko i seksualno nasilje, seksualno zlostavljanje, uhođenje, žensko genitalno sakaćenje, prinudni brak, prinudni abortus i prinudnu sterilizaciju. Države potpisnice će obezbediti da se kultura, tradicija ili takozvana „čast“ ne smatraju opravdanjem za nasilje

Delotvorna policijska istraga

Organi unutrašnjih poslova moraće odmah da reaguju na pozive za pomoć, da adekvatno upravljaju opasnim situacijama i da istražuju sve navode o nasilju nad ženama

Prava žrtava

Zaštita dece žrtava i svedoka

- Deci će biti obezbeđene odgovarajuće posebne mere zaštite
- Deca koja su žrtve seksualnog nasilja, prinudnog braka, ženskog genitalnog sakaćenja i prinudnog abortusa ili sterilizacije imaju dovoljno dug rok za pokretanje postupka nakon punoletstva

Koordinisane procene rizika

Biće sprovedene u saradnji sa relevantnim agencijama i institucijama, uzimajući u obzir ponavljanje dela i pristup vatrenom oružju, kao i sve nove informacije koje mogu biti otkrivene u istrazi

Bez okrivljavanja žrtve

U svim fazama istrage i sudskog postupka poštovaće se žrtve i uzdržavaće se od stavova, ponašanja i praksi koje okrivljuju žrtve i nanose im dodatni bol

Pravo žrtve na privatnost

- Obezbediti zaštitu privatnosti i ugleda žrtve, kao i izbegavanje kontakata između nje i navodnog učinioca kad god je to moguće
- Žrtvama će biti omogućeno da neposredno ili preko posrednika pruže dokaze i predstave svoje potrebe i zabrinutost
- Žrtvama će biti omogućeno da svedoče u sudnici uz korišćenje odgovarajućih komunikacionih tehnologija, ili barem bez prisustva navodnog počinioca
- Iznošenje seksualne prošlosti žrtve biće dozvoljeno u parničnim ili krivičnim postupcima samo onda kada je to relevantno i neophodno

Pravo žrtve na informacije i podršku

- Obaveštavanje o napretku i ishodu njenog predmeta
- Pristup informacijama o pravima žrtava i odgovarajućim službama podrške koje će žrtvi pomoći da njena prava i interesi budu predstavljeni
- Podrška i pomoć vladinih i nevladinih organizacija i savetnika za nasilje u porodici tokom istrage i sudskog postupka
- Pravo na pravnu pomoć i besplatnu pravnu pomoć
- Obezbeđivanje nezavisnih i stručnih prevodilaca, ukoliko je potrebno
- Zakonska podrška za potraživanje naknade od počinioca nasilja i za tužbe protiv državnih organa ako nisu ispunili svoju dužnost da preduzmu preventivne i zaštitne mere

Zaštita žrtve tokom istrage i sudskog postupka

- Žrtve nasilja i njihove porodice biće zaštićene u svim fazama istrage i sudskog postupka od zastrašivanja, odmazde i ponovljene viktimizacije
- Mogućnosti alternativnog razrešenja sporova, kao što je medijacija između žrtve i počinioca, neće biti obavezne
- Žrtva će biti obavještena o svakom bekstvu ili otpustu počinioca na slobodu

KOORDINISANE POLITIKE

Kada ratifikuje Istanbulsku konvenciju, zemlja
će morati da preduzme sledeće mere:

Međuagencijska saradnja

Obezbediti odgovarajuće mehanizme za delotvornu saradnju između sudova, javnih tužilaštava, organa unutrašnjih poslova, lokalnih i regionalnih organa vlasti i nevladinih organizacija

Podrška i rad sa organizacijama civilnog društva i NVO

One treba da, kao važni partneri, zajedno sa državnim organima budu uključene u primenu Istanbulske konvencije

Koordinisanje akcija i nadzor nad sprovođenjem

Formirati ili odrediti neki državni organ koji će nadzirati koordinaciju, primenu, monitoring i evaluaciju Istanbulske konvencije

Politike koje se zasnivaju na ljudskim pravima

Sprovesti zakone u čijem fokusu je žrtva da bi se sprečili i suzbili svi oblici nasilja nad ženama

Reakcija čitavog društva

Istanbulska konvencija šalje jasnu poruku čitavom društvu. Svi moraju razumeti da neće biti tolerancije za nasilje nad ženama i nasilje u porodici

Finansiranje politika i službi

Aдекватno finansiranje svih partnera koji učestvuju u implementaciji Istanbulske konvencije, uključujući i nevladine organizacije

Sveobuhvatno zakonodavstvo i rodno osetljive politike

Uvesti zakone i pomoćne mere za sprečavanje svih vrsta nasilja obuhvaćenih ovom konvencijom

Istraživanje i prikupljanje podataka

Prikupiti i uporediti podatke i sprovesti istraživanje o učestalosti svih oblika nasilja nad ženama i delotvornosti njihovih mera, koje će biti podeljene sa javnošću, kao i sličnim službama u drugim zemljama radi poređenja i podsticanja saradnje

www.coe.int/conventionviolence

www.coe.int

Savet Evrope je vodeća organizacija za ljudska prava na kontinentu. Ona obuhvata 47 zemalja-članica, od kojih su njih 28 članice Evropske unije. Sve zemlje-članice Saveta Evrope pristupile su Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava, ugovoru koji ima za cilj zaštitu ljudskih prava, demokratije i vladavine prava. Evropski sud za ljudska prava nadzire sprovođenje Konvencije u zemljama-članicama.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE